

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců Mgr. Ondřeje Mrákoty a JUDr. Jakuba Camrdy v právní věci žalobce: **P. Č.**, ve věci podání žalobce ze dne 30. 1. 2014, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 30. 10. 2014, č. j. 10 Na 8/2014 - 40, a proti usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 1. 12. 2014, č. j. 10 Na 8/2014 - 46,

t a k t o :

- I.** Věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 5 As 189/2014 a sp. zn. 5 As 37/2015 se spojují ke společnému řízení. Věci budou dále vedeny pod sp. zn. 5 As 189/2014.
- II.** Usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 30. 10. 2014, č. j. 10 Na 8/2014 - 40, a usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 1. 12. 2014, č. j. 10 Na 8/2014 - 46, **se zrušují** a věci **se vracejí** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

Vymezení věci

Usnesením ze dne 30. 10. 2014, č. j. 10 Na 8/2014 - 40, Krajský soud v Českých Budějovicích (dále jen „krajský soud“) vyslovil nicotnost usnesení krajského soudu ze dne 20. 2. 2014, č. j. 10 Na 8/2014 - 5, kterým asistentka soudce zamítla žádost žalobce (dále jen „stěžovatel“) o osvobození od soudních poplatků a žádost stěžovatele o ustanovení zástupce.

Krajský soud v odůvodnění usnesení ze dne 30. 10. 2014 uvedl, že dne 15. 3. 2014 obdržel podání stěžovatele ze dne 11. 3. 2014, které je podle obsahu námitkami podanými podle § 9 zákona č. 121/2008 Sb., o vyšších soudních úřednících a vyšších úřednících státního zastupitelství a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o vyšších soudních úřednících“).

Podání stěžovatele ze dne 11. 3. 2014 krajský soud nejprve odmítl pro neodstranění vad podání usnesením ze dne 8. 4. 2014, č. j. 10 Na 8/2014 – 22, které bylo rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 8. 2014, č. j. 5 As 83/2014 – 8, zrušeno a věc byla krajskému soudu vrácena k dalšímu řízení, když podání stěžovatele ze dne 11. 3. 2014 obsahuje zákonem stanovené náležitosti a nebyl důvod pro jeho odmítnutí.

Krajský soud v usnesení ze dne 30. 10. 2014 s odkazem na § 11 písm. l) zákona o vyšších soudních úřednících, § 35 odst. 8, § 36 odst. 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), dovedl důvodnost námitek stěžovatele proti usnesení krajského soudu ze dne 20. 2. 2014, neboť rozhodování ve věci žádosti o osvobození od soudních poplatků a návrhu na ustanovení zástupce je zákonem svěřeno předsedovi senátu, a nikoli asistentce soudce.

Na základě uvedeného proto krajský soud podle § 76 odst. 2 s. ř. s. s ohledem na nedostatek pravomoci asistentky soudce k vydání rozhodnutí o žádosti stěžovatele o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce dovedl nicotnost usnesení ze dne 20. 2. 2014, č. j. 10 Na 8/2014 – 5, které bylo vydáno asistentkou soudce.

Následně usnesením ze dne 1. 12. 2014, č. j. 10 Na 8/2014 – 46, krajský soud žádosti stěžovatele o osvobození od soudních poplatků a o ustanovení zástupce z řad advokátů zamítl s odůvodněním, že vzhledem k tomu, že usnesením krajského soudu ze dne 30. 10. 2014 bylo prohlášeno za nicotné usnesení krajského soudu ze dne 20. 2. 2014, č. j. 10 Na 8/2014 – 5, rozhodl opětovně o uvedených žádostech stěžovatele, které neshledal důvodnými.

II.

Kasační stížnosti stěžovatele

Proti *usnesení krajského soudu ze dne 30. 10. 2014, č. j. 10 Na 8/2014 – 40*, podal stěžovatel kasační stížnost, ve které především uvedl, že krajský soud rozhodl v rozporu se závěry kasačního soudu, a namítl nedostatek kompetence krajského soudu k vydání napadeného usnesení, když předseda senátu může k podaným námitkám rozhodnutí asistenta soudce potvrdit nebo změnit, ale nemůže toto rozhodnutí zrušit. Další „námitky“ stěžovatele pak považuje zdejší soud za nadbytečné blíže rekapitulovat, neboť převážně spočívají jen ve verbálních útocích a pro rozhodnutí ve věci nemají význam.

Rovněž proti *usnesení krajského soudu ze dne 1. 12. 2014, č. j. 10 Na 8/2014 – 46*, podal stěžovatel kasační stížnost, ve které namítl, že usnesení krajského soudu jsou v podstatě nerozumná, lživá a provokují jej k psychickému zkratu. Věcně pak namítl, že nedostatek prostředků doložil čestným prohlášením.

III.

Spojení věcí ke společnému projednání

Vzhledem k tomu, že z výše uvedeného je zřejmé, že kasačními stížnostmi napadená usnesení krajského soudu spolu po skutkové (i právní) právní stránce souvisejí a na sebe navazují, spojil obě tyto věci Nejvyšší správní soud podle § 39 s. ř. s. ke společnému řízení.

IV.

Posouzení Nejvyššího správního soudu

pokračování

Nejvyšší správní soud přezkoumal formální náležitosti kasačních stížností a shledal, že obě kasační stížnosti byly podány včas, neboť byly podány ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadených usnesení (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), jsou podány osobou oprávněnou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadená usnesení vzešla (§ 102 s. ř. s.), přičemž s ohledem na danou procesní situaci není nutné (viz níže), aby byl stěžovatel v řízení o předmětných kasačních stížnostech zastoupen advokátem ve smyslu § 105 odst. 2 s. ř. s.

Posléze Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnosti v mezích jejich rozsahu a uplatněných důvodů, přičemž zkoumal, zda napadená rozhodnutí krajského soudu netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že obě kasační stížnosti jsou důvodné, neboť řízení před krajským soudem je zatíženo vadami, které měly v případě obou usnesení za následek nezákonné rozhodnutí, k čemuž kasační soud přihlíží z úřední povinnosti (§ 109 odst. 4 s. ř. s.).

Podle § 9 odst. 1 zákona o vyšších soudních úřednících lze proti rozhodnutí vydanému vyšším soudním úředníkem v občanském soudním řízení podat odvolání za stejných podmínek jako proti rozhodnutí předsedy senátu. Podaný opravný prostředek se však nejprve předloží předsedovi senátu, který o něm rozhodne, má-li za to, že se mu má zcela vyhovět. Rozhodnutí předsedy senátu se považuje za rozhodnutí soudu prvního stupně a lze je napadnout odvoláním. Podle odst. 2 téhož ustanovení proti rozhodnutí vydanému vyšším soudním úředníkem v občanském soudním řízení nebo soudním řízení správním, proti němuž nelze podat odvolání, odpor nebo námítky podle občanského soudního řádu, může účastník řízení podat námítky do 15 dnů ode dne doručení jeho písemného vyhotovení. V námítkách nelze uplatnit nové skutečnosti nebo důkazy. *O těchto námítkách rozhodne předseda senátu, který rozhodnutí vydané vyšším soudním úředníkem bez jednání potvrdí nebo změní.* Proti rozhodnutí předsedy senátu o námítkách, o odmítnutí námitek nebo o zastavení námitkového řízení, není odvolání přípustné. Doručené rozhodnutí vyššího soudního úředníka, proti kterému již není možné podat námítky, je v právní moci. Není-li v tomto zákoně stanoveno jinak, použijí se na námitkové řízení ustanovení upravující odvolání podle občanského soudního řádu obdobně.

Usnesení krajského soudu ze dne 30. 10. 2014, č. j. 10 Na 8/2014 – 40

Krajský soud postupoval v rozporu s § 9 odst. 2 zákona o vyšších soudních úřednících, jestliže usnesením ze dne 30. 10. 2014, č. j. 10 Na 8/2014 – 40, vyslovil nicotnost usnesení asistentky soudce ze dne 20. 2. 2014, č. j. 10 Na 8/2014 – 5.

Nesprávnost usnesení krajského soudu ze dne 30. 10. 2014 je zjevná již ze skutečnosti, že na danou věc nesprávně aplikoval § 76 odst. 2 s. ř. s., který se netýká vyslovení nicotnosti rozhodnutí soudu, ale správního orgánu. Podle tohoto ustanovení tedy již z povahy věci krajský soud postupovat nemohl.

Při rozhodování o námítkách podle § 9 odst. 2 zákona o vyšších soudních úřednících, nedošlo-li k zastavení námitkového řízení ani k odmítnutí námitek, předseda senátu napadené rozhodnutí vydané asistentem soudce potvrdí, je-li ve výroku věcně správné a v ostatních případech napadené rozhodnutí změní, což může učinit i tak, že rozhodne výrokem, podle kterého *se napadené rozhodnutí nevydává* (např. viz Grygar Jiří, Vzor: Řízení o námítkách proti rozhodnutí vyššího soudního úředníka nebo asistenta soudce, ASPI ID: LIT 47489CZ). O posledně uvedený případ může jít i v nyní projednávané věci, ve které podle závěru krajského soudu námítkami žalobce napadené usnesení ze dne 20. 2. 2014 asistentka soudce nebyla oprávněna vydat. V této souvislosti ovšem zdejší soud nad rámec důvodů tohoto rozhodnutí podotýká, že podle § 36 odst. 3 s. ř. s. a § 35 odst. 8 s. ř. s. o žádosti o osvobození od soudních poplatků a o návrhu na ustanovení zástupce z řad advokátů rozhoduje předseda senátu (a nikoli senát), což však nelze vykládat tak, že jde o věci, v nichž je úkon zvláštním zákonem výslovně svěřen soudci ve smyslu § 11 písm. l) zákona o vyšších soudních úřednících.

S přihlédnutím k výše uvedenému Nejvyššímu správnímu soudu nezbylo než usnesení krajského soudu ze dne 30.10.2014, č. j. 10 Na 8/2014 – 40, zrušit, aniž by se mohl věcně zabývat tím, zda asistentka soudce byla oprávněna usnesení ze dne 20. 2. 2014 vydat, a věc mu vrátit k dalšímu řízení; v něm je krajský soud vázán výše uvedeným právním názorem (§ 110 odst. 4 s. ř. s.).

Usnesení krajského soudu ze dne 1. 12. 2014, č. j. 10 Na 8/2014 – 46

Z výše uvedeného rovněž plyne, že krajský soud nemohl usnesením ze dne 1. 12. 2014, č. j. 10 Na 8/2014 – 46, opětovně rozhodovat o stejných žádostech stěžovatele o osvobození od soudních poplatků a o ustanovení zástupce, o nichž již bylo rozhodnuto usnesením asistentky soudce ze dne 20.2.2014, aniž by bylo v souladu s § 9 odst. 2 zákona o vyšších soudních úřednících rozhodnuto o námitkách stěžovatele proti tomuto usnesení. Proto Nejvyššímu správnímu soudu nezbylo než rovněž usnesení krajského soudu ze dne 1. 12. 2014, č. j. 10 Na 8/2014 - 46, aniž by se opět mohl zabývat jeho věcnou správností, zrušit a věc mu vrátit k dalšímu řízení; v něm je krajský soud vázán výše uvedeným právním názorem (§ 110 odst. 4 s. ř. s.).

V.

Závěr a náklady řízení o kasační stížnosti

Na základě všeho výše uvedeného lze shrnout, že po vrácení věci krajský soud bude postupovat podle § 9 odst. 2 zákona o vyšších soudních úřednících a předseda senátu bez jednání rozhodne o námitkách stěžovatele proti usnesení asistentky soudce ze dne 20.2.2014, č. j. 10 Na 8/2014 - 5, kterým byly zamítnuty žádosti stěžovatele o osvobození od soudních poplatků a o ustanovení zástupce a potvrdí je, shledá-li je správným. Jestliže předseda senátu usoudí, že usnesení asistentky soudce ze dne 20. 2. 2014 správné není, resp. nebyly splněny předpoklady pro jeho vydání, změní je (např. přizná stěžovateli úplné nebo částečné osvobození od soudních poplatků, ustanoví zástupce, popř. změní námitkami napadené usnesení tak, že se toto usnesení nevydává). K tomu zdejší soud opět připomíná, že na ustanovení § 36 odst. 3 s. ř. s. a § 35 odst. 8 s. ř. s. nedopadá § 11 písm. l) zákona o vyšších soudních úřednících.

V novém řízení rozhodne krajský soud rovněž o nákladech řízení o kasační stížnosti.

Závěrem zbývá pro úplnost dodat, že v zdejší soud v záhlaví tohoto rozhodnutí neuváděl žalovanou stranu, neboť žalovaného krajský soud v napadených usneseních neidentifikoval, přičemž platí, že účastníky řízení o kasační stížnosti jsou účastníci řízení před krajským soudem.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. března 2015

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu